21 MART 1942
CUMARTESİ
4 üncü Yıl No. 1390

Yeni Sabah

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

İDARE YERİ
Nuruosmaniye: No. 17
Telgraf: Yeni Sabah İstanbul
Telefon: 20795
Her Yerde 5 Kuruş

MİLLÎ ŞEFİMİZ

Reisicümhur İsmet İnönü, dün şehrimizi şereflendirdiler

Millî Şefimiz, dün kendilerini istikbal edenler arasında

Bir müddettenberi İzmirde tetkikler yapmakta olan Reisicümhurumuz Millî Şef İsmet İnönü, dün saat 14.30 da yanlarında Bayan İnönü ve çocukları olduğu halde şehrimizi şereflendirmişlerdir.

Millî Şef, Vali ve Belediye Reisi B. Dr. Lûtfi Kırdar, Bayan Kırdar ve Örfî İdare Komutanı ile şehrimizde bulunan Meb'uslar, Generaller, Belediye ve Vilâyet erkânı tarafından karşılanmışlardır.

İstanbullular, Millî Şeflerini aralarında görmekten mütevellit büyük bir sevinç içindedirler.

Rusya mı, Almanya mı

Tehlikenin Rusu, Almanı, İngilizi, İlâh.. olmaz. Tehlike, tehlikedir; ve hep birdir. Rus istilâsından kurtulmak için Alman istilâsı altına girmeyi ehveni şer bulamayız. Böyle bir günü görmemek ve vatanımızı böyle bir günden korumak için mücadele ede ede ölmeyi tercih ederiz. En yumuşak bir ecnebi nüfuzu bile Türk gibi hür yaşamış bir millet için ayni derecede menfur ve müthiştir.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

e o, ne öteki; yalnız Türkiye! İşte böyle bir durum ve tercih karşısında bizim verebileceğimiz yegâne cevap; Alman gazeteleri bize âdeta bir minnet yükletmek istiyorlar. Sözlerine bakılırsa, Almanlar bizi Rus tehlikesinden kurtaracaklarmış. Olabilir. Fakat bunu söylemenin mânası nedir? Bizden bir yardım, bir karşılık mı bekliyorlar? Bizi kendilerine borçlu mu görüyorlar? Böyle bir maksat olmasaydı, âdeta başımıza kakar gibi, bizim karşımızda bir halâskâr tavrı almalarında ve bizden bir şey bekler gibi davranmalarında hiçbir mâna bulunmazdı.

Evvelâ, şu noktayı açıkça meydana koymak isteriz ki, biz Almanlara başvurup da bir Rus tehlikesine maruz bulunduğumuzdan dolayı yanıp yakılmadık ve bizi bu tehlikeden kurtarması için yalvarmadık. Bütün Alman gazeteleri belâgatlerini bir araya toplasalar Ruslara bizim hatırımız için harp açtıklarına bizi inandıramazlar. Onlar kendi ideallerini fiile çıkarmak için Sovyetler Birliğine hücum ettiler Bu babta bize bir şey sormuş olmadıkları gibi, bizden bir vekâlet de almış değildirler. Tabiîdir ki Avrupada büyük devletler arasında bir harp vukua gelirse sair devletler bunun aksülâmellerine maruz kalırlar. Binaenaleyh, Alman - Rus harbinin de Türkiye bakımından bazı neticeleri olabilmesi mümkündür.

Bu neticede Türkün hayatî menfaatlerine hizmet edecek bir durum şeklini alırsa memnun oluruz, almazsa esef ederiz. Fakat her halde bu neticelerden dolayı kimseye borçlu bir mevkide kalamayız.

Çarlık Rusyası Türkiye için bir tehlike idi. Bunun yerine kaim olan Sovyetler rejimi Yeni Türkiyeye ilk teşekkül günlerindenberi dostluk gösterdi ve bu dostluk bugüne kadar devam etti. Fakat Sovyetler devleti de alttan alta Türklere düşman mıdır? Almanlar böyle olduğunu söylüyorlar. Farzedelim ki dedikleri doğrudur. Almanya ile Rusya arasındaki harp neticesinde Rusya mağlûp olursa Türkiye artık Rusya tarafından hiç bir tehdide maruz kalmıyacak mı? Rus topraklarında yüz milyondan fazla halis bir Rus milleti var. Almanlar bunları çiy çiy yiyecekler mi? Diri diri mezara gömecekler mi? Hayır. Bolşevik rejimi değişebilir, Sovyetler devleti mağlûp olabilir. Fakat Rus milletinin kökü kazınamaz. Bu millet bu kadar büyük ve müttehit bir kütle halinde yaşadıkça günün birinde mutlaka belini doğrultur ve, eğer Türkiyeye düşmanlık hissi beslemekte devam edecekse, bizim için yine bir tehlike vücuda gelir. Binaenaleyh Almanya bizi bir Rus tehlikesinden kurtaramaz. Biz ancak bir şekilde kendimizi hakikî emniyet altında görebiliriz: Bütün milletlerin istiklâl ve hürriyet hakkını tanıyan ve bu hakkı müdafaa edebilecek bir müeyyid kuvveti haiz bulunan yeni bir dünya nizamının teessüs etmesi. Bugün İngiltere ile Amerika böyle bir idealin bayrağını açmış oldukları için her küçük devlet gibi biz de onların galebesine ümit bağlıyoruz.

Şimdi, meselenin diğer bir safhasını ele alalım. Farzedelim ki Rusya, Almanyanın dediği gibi, bütün Avrupa ve bilhassa Türkiye için bir tehlikedir ve Alman galebesi Rusyayı kimseye zarar veremiyecek bir hale sokacaktır. Fakat, Almanyanın galebesi Avrupa için ve bizim için mevcut tehlikeyi kaldıracak

Hüseyin Cahid YALÇIN

(Sonu Sa 3 Sü. 7)

Transilvanya meselesi aldı yürüdü

Macarların Romen hududuna 6 tümen tahşit ettikleri bildiriliyor

Bükreş, Baeın mütarekesinde en küçük bir ihlâlin artık kabul edilmiyeceğini bildiriyo

Ve ilâve ediyor

" Romen - Macar münasebetleri yeni bi safhaya girmiştir,,

Bükreş, 20 (A.A.) — On: Transilvanya meselesi üzerindeki ihtiyatkâr sükût, Macaristanın da katıştığı Rus harbinden

(Sonu Sa. 3, Sü 6 da)

Et narhı kaldırıldı

Evvelce de yazdığımız gibi bir müddettenberi Mezbahada koyun kesilmemekte olduğundan kuzu ve sığır eti fiyatları yükselmekte devam etmektedir. Dün sığır eti 140 kuruşa, kuzu eti de 190 kuruşa kadar satılmıştır.

Diğer taraftan celepler müteaddit defalar Fiyat Murakabe

(Sonu Sa. 3, Sü 6 da)

Millî Şefin nutukları

Asalet ve azim ifade eden sözler İngiltere de büyük bir hayranlıkla takdir ediliyor

Genç Türk milletinin mertliği ne delil telâkki edilen cümle

" Eğer harpten kaçmak mümkün olmazsa vatan borcunu şerefle ve haysiyetle ödeyeceğiz ,,

Londra 20 (A.A.) — Cumhurreisi İnönü'nün nutku büyük Britanyada alâka uyandırmıştır. Türkiyenin "ve eğer harpten kaçınmak mümkün olmazsa, vatan borcunu şerefle ve haysiyetle ödiyeceğiz" sözlerinde remzini bulan hareket tarzı, asaleti ve azmi büyük Britanyada pek büyük bir hayranlıkla takdir edilmektedir.

Bu cümle, Atatürk'ün çizdiği yolu takip eden genç Türk milletinin mertliğine yeni bir delil olarak telâkki edilmektedir.

Propaganda konseri

Tass ajansı çatıyor

" Fakat bu dikkate değer bir akortsuzluk içinde yapılıyor,,

Moskova, 20 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor:

Gazeteler, "Hitler kışkırtıcıları safında ilkbahar kaynaşması" başlığı altında bir makale neşretmişlerdir.

(Sonu Sa. 3. Sü 5 de)

Yeni bir kültür müessesesi

Türk Coğrafya Kurumu kuruldu

Reisicümhurumuz Kurumun koruyucu Başkanlığını kabul buyurdular

Ankara, 20 (A.A.) — Kültürümüzün ana davalariyle uğraşmak ve ulusal benliğimizin kuvvet kaynağı olan Türk tarihi ve Türk dili üzerinde araştırmalar yapmak üzere Ebedî Şef Atatürkün kurdukları ve evlât edindikleri Türk Tarih ve Türk Dil Kurumlarına bugün yeni bir millî kültür kurumu daha katılmış bulunmaktadır.

Geçen yaz Ankarada toplanan birinci Coğrafya Kongresince teşkili kararlaşan "Türk Coğrafya Kurumunun teşkiline ait hazırlıklar bitmiş ve kurumun çalışmalarına başlaması için Ankara Valiliğince icap eden müsaade verilmiştir.

Millî Şef ve Reisicümhurumuz İsmet İnönü "Türk Coğrafya Kurumu,. nun koruyucu başkanlıklarını lûtfen kabul buyurmuşlardır. Kurumun yasasına göre Fahrî Başkanı Sayın Başvekilimiz Dr. Refik Saydam ve fiilî Başkanı da Maarif Vekilimiz Hasan Âli Yüceldir.

Kurumun amacı, Türkiyede Coğrafyanın ve başka yer ve beşer ilimlerinin gelişimine ve ilerleyişine çalışmak, Türkiyenin ilmî metodlarla coğrafyasını incelemek. cihan coğrafya hareket ve ilerleyişlerini takip eylemektir.

RUSYA'DA

Sovyetler Kerç ve Donetz'de taarruza geçtiler

Smolensk civarında bazı kasabalar istirdat edildi

[A.A. telgraflarından hulâsa edilmiştir.]

Moskova Radyosuna göre Smolensk cephesindeki Rus kıtaları kuvvetli bir surette tahkim edilmiş olan bir çok köyü geri almışlardır. Çarpışmalar çok kanlı olmuş ve köyler hücumla zaptedilmiştir.

Moskovadan şu malûmat veriliyor: "Sovyetler Birliğindeki İngiliz askerî heyeti şefi General Mac Farlane, dört Sovyet tayyarecisine "Hitlerizme karşı

(Sonu Sa. 3, Sü 3 de)

PASİFİK'TE

Birmanya'da yeni bir Japon ttaarruzu başladı

Bir Japon kruvazörü tahrip edildi

[A.A. telgraflarından hulâsa edilmiştir.]

Birmanyadan bildirildiğine göre Şimal istikametinde Japon taarruzu başlamıştır. Taarruzun büyük kısmı Mandalyanın 300

(Sonu Sa. 3, Sü. 2 de)

Avustralyaya taarruz

İtalyan gazetelerine göre

Bu, şarktan, garptan aynı zamada başlamış bulunuyor

Milano, 20 (A.A.) — İtalyan gazetelerinin harp muhabirlerinin verdikleri bir habere göre, harp ve nakliye gemilerinden mürekkep 100 kadar birliği bir araya toplıyan bir Japon teşkili

(Sonu Sa. 3, Sü. 2 de)

C. H. P. Genel Sekreteri

Fikri Tuzer diyorki:

« Millî Şefimiz yeni talebe yurdunun yapılacağı yerin tayin ve tesbiti ile yâkından ilgilenerek bu işe yüksek alâkalarını göstermişler»

YAZISI 3 ÜNCÜ SAYFAMIZDA —

HARP DURUMU

Avrupada yeni cephe

Alman ordusu her halde büyük ölçüde yer çıkarmayı hesaba katmak mecburiyetindedir

Yazan: Emekli General Kemal Koçer

— YAZISI 2 NCİ SAYFAMIZDA —

Anıt - Kabir projeleri

Jüri heyeti tetkiklerini bitirdi, üç proje hakkındaki raporunu bugün Başvekilimize taktim edecek

Mersin Liman Şirketine elkondu

"Yeni Sabah,, ın Ankara muhabirinden:

★ Anıt - Kabir projelerini tetkik eden jüri heyeti mesaisini bitirmiştir. Beğendiği üç proje hakkındaki raporu da yarın Başvekile takdim edecek ve heyet yarın akşam Ankaradan ayrılacaktır. Rapor hakkında hükûmet icap eden kararı verecektir. Anıt - Kabir için verilen 50 kadar proje Pazartesiden itibaren meraklılara Sergievinde teşhir edilecektir. Kabir binasının inşasiyle bahçe, park, yol ve su işleri için 3 milyon lira tahsis edilmiştir.

Mersin Liman Şirketine El Kondu

★ Devlet Demiryolları Umum Müdürü Mersin ve İskenderundaki tetkiklerini bitirmiştir. Mersin Liman Şirketine Hükûmet kararile Devlet Demiryolları İdaresince el konmuş, Liman faaliyeti arttırılarak yeni rejim altında çalışmağa başlamıştır.

Büyük Millet Meclisinde

★ Büyük Millet Meclisi bugün Şemsettin Günaltayın reisliğinde toplandı. Encümenlerden umumî heyete gönderilmiş lâyiha olmadığından Pazartesi toplanmak üzere içtimaa son verdi.

Parti Konferansları

★ Cümhuriyet Halk Partisinin istihsalip arttırılması etrafında çiftçiyi tenvir maksadiyle tertip ettiği konferanslar devam ediyor ve alâka ile takip ediliyor.

Ernazak Ankarada

★ Berlin Operası Başmuganniyesi Ernezek Ankaraya gelmiştir. Yarın akşam Ankara Palasta ilk konserini verecektir.

Pulluk Mukavelesi

★ Devlet Ziraat işleriyle ve Demir ve Tahta Fabrikaları Şirketi arasında yapılan bir anlaşmaya göre yüz bin Oliver tipi, otuz bin Rostok tipi pulluk imaliyle yüz bin uç demiri yapmağı kararlaştıran mukavelename imzalanmıştır.

Teknik Öğretik Kanunu

★ Teknik öğretim kanunu lâyihası Maarif Vekâletince hazırlanmıştır. Bu lâyiha ile okulların mesai, tedris esasları tesbit edilmektedir.

HAVACILIK BAHİSLERİ

Paraşüt ve paraşütçülük

...n, memleketin hava müdafaasında önemli yer tutmaktadır. Paraşüt ayrı, hususi ve itinalı bir bakım ister. Buna rağmen bazı hallerde vazifesini göremediği de vâkidir.

Yazan: İ. Bedri Celâsin

Uçaklarda havada yangın çıkması, tayyare ve motörlerden süzülme uçuşuna imkân bırakmıyacak mühim bir parçanın kopma veya kırılması halinde uçucuların hayatlarını kurtarmak için icat edilen ve kullanılmıya başlanan paraşütler pek eski değildir. Bundan on beş sene kadar önce tayyareler can emniyeti bakımından pek o kadar tekâmül etmemiş oldukları halde paraşütsüz uçardık.

Paraşütlerden başka tayyare ve motörlerde can emniyeti için gerek inşaatta sağlamlık, aero dinamik eşkâlden de istifade edilerek kullanmada kolaylıklar temin edilmiştir. Paraşütler alçak irtifalarda işlemediğinden bu suretle terakkiler bilhassa yere yakın hareketlerde emniyeti temin ettiği gibi, havada kullanışı kolaylaştırmıştır.

Kalkış ve iniş: Bu tayyareciliğin alfabesidir, fakat böyle deyip geçmiyelim. Çünkü bu alfabe öğrenilip geçilemez. Her zaman devam eder. Ve yine indirmelerle alâkası olduğu için şunları söyliyelim ki: Süratle havada tutunan bir tayyarenin bu sürati lüzumu kadar azaltılarak yere konuvermek bir kaçar işidir. Uçaklar bundan sonra direksiyona az itaatli üç tekerli bir vasıta haline gelir. Atalet hassası dolayısile konduktan sonra bir müddet koşmadan firenleyip durdurulamaz. Buna teşebbüs halinde kuyruk kalkarak öne aşar ve tayyare ters kapaklanır. Hendekli arazi de ayni hale sebep olur.

Bugün daha ziyade harp maksatları için kullanılan tayyarelerden yüksek vasıflar istendiğinden kaza ve hasarlarda malzeme ve can emniyeti pek o kadar düşünülememektedir. Buna rağmen paraşütler iyi yapılmış ve bakılmışlarsa vazifelerini daima yapmışlardır. Hava muharebelerinde düşürülen tayyarelerin pilotlarından bir kısmının kurtulması bunu teyit eder. Kurtulamıyanlar ise ya yaralıdırlar veya vaziyet atlamalarına müsaade etmemiştir. Çünkü yüksek süratlerde ve anormal vaziyetlerde kapalı kapakları açmak, bağları çözmek, atlamak kolay bir iş değildir. İşte bundan dolayıdır ki paraşüt ve paraşütçülük memleket sanayiinde ve müdafaasında önemli yer tutmaktadır.

Saf ipekten ve mukavemetini arttırmak için dilimli şemsiye şeklinde dikilen ve ayrıca dikişlere dik parçalarla takviye edilen paraşütler ipeklerin, ipliklerin kolay ve kemerlerin sağlamlığını ister ve bu bakımdan ipekçilik ve dokumacılık ve dikim ile sıkı sıkıya alâkalıdır.

Paraşütlere bakmak ayrı bir meseledir ve bu daha ziyade kullananları alâkadar eder,

Paraşütlerin harp maksadile kullanışı: Tayyareden atlayan insanları sağ ve salim yere indiren paraşütlerin harpte kullanış sahası bulacağı çok önceden kestirilmiş olacaktı ki bir çok memleketler buna önem vermekte ve maksatlarını gizlemek için de bu hususta çalışmaları yukarıda bahsi geçen can emniyeti gibi yüksek bir gayeye yöneltmiş gibi görünmektedir. Spor ve eğlence, yüksek heyecan verme gibi sebeplerle gençler arasında alâka uyandırdılar. Hattâ bu yüzden bazı memleketlerde bunu fazla görenler bile oldu. Bu işlerle sahsen uğraşanların harpte bir maksat için düşman gerilerine inmiyecek bile olsalar yine bu işle uğraşmaları şarttır. Bunların içinden ihtisas sahibi olanlar atlıyacaklara öğretmenlik yaparlar. Bu halde de bir yerine beş, on, ilâh... kazanmak mümkündür.

Hava piyadeleri: Hava piyadeleri esasen paraşütçü demek değildir. Bunlar paraşütçülerle işgal edilen hava meydanlarına tayyarelerle taşınan askerlerdir. Yalnız uçuş cesaretten başka asabın sükûneti ve ahşkanlık istediğinden bunların hususî yetiştirilmeleri demek talim ve terbiyelerile beraber muayyen zamanlarda uçurularak alıştırılmış olmaları demek olur.

Gerek paraşütçülük ve gerek havadan indirme havacılık çerçevesi içine girmiş bulunduğundan bunlarda dahi denizden çıkarma, havadan destekleme veya ordunun ileri hareketine da yanmazlar ise fedailik maksatlarını aşamaz ve operatif bir mahiyet almazlar.

Bu harpten önce paraşütçülüğe ve havadan indirmiye en çok önem veren memleketlerden birisi de Sovyet Rusya idi. 940 senesi yazında Besarabyayı işgal ederlerken gösteri ve tatbikat mahiyetinde paraşütçüler kullandıları Alman - Rus harbinde pek o kadar faalıyet gösteremediler. Buna mukabil Almanların daha çok teşebbüsleri görüldü. Giridin ışgali bunun en kuvvetli misalidir. Geçen hafta İngilizlerin denizle müşterek bir hareketi görüldü. Japonlar da uzak doğuda birçok hareketler yaptılar. Bu arada Sumatra hava meydanının işgali kayda değer bir meydan, hattâ bir memleket havadan işgal edilebilir. İşgale karşı da konabilir. Bu, haber alma ve karşı koyma için hazırlıklı ve uyanık bulunma derecesine bağlıdır.

Hindistandan gelecek mallar

Hâlen Hindistanda bulunan Ticaret Vekâleti Müdürlerinden B. Turhan Baray Hindistandan bazı maddelerin şehrimize getirilmesi için alâkadarlarla teşebbüslerde bulunmakta idi. Öğrendiğimize göre B. Turhan Hindistanda bazı şirket ve kumpanyalarla memleketimize ithal edeceğimiz maddelere ait mukaveleler yapmıştır.

Bunlar arasında mühim miktarda pamuk ipliği ile pamuklu mensucat vardır. Bunların yakında şehrimize gelmesi muhtemeldir. Bu arada gelecek olan 10,000 paket pamuk ipliği doğrudan doğruya piyasaya arzolunacaktır.

Maarifte bir tayin

İstanbul Maarif Müdür Muavini B. Hamdi Hızal Edirneye, ve yerine Yozgat Maarif Müdürü B. Nâzım tayin edilmiştir. Yeni Maarif Müdür Muavinimize yeni vazifesinde muvaffakıyetler dileriz.

Berberlere zam yapıldı

İstanbul Berberler Cemiyeti Belediyeye müracaat ederek tarifelerine zam yapılmasını istemişti. Belediye İktısat Müdürlüğü bu talebi tetkik etmiş ve berberlerin tarifelerine 10 kuruş zam yapılmasını muvafık bulmuştur.

Binek vasıtalarında geceleri lamba yakılacak

İstanbul Valiliğinden:

1 — Görülen lüzuma binaen tebliğ tarihinden itibaren gece seyrüsefer eden bil'ümum motörlü binek nakil vasıtalarının iç lâmbalarını yakmaları mecburî olduğu tebliğ olunur.

ŞEHİR HABERLERİ

İsviçre ve Bulgaristanla ticaretimiz

Her iki memleketle yapılan yeni ticaret anlaşmaları yakında yürürlüğe girecek

İsviçre ile evvelce yapılmış olan ticarî anlaşmamız 1/11/941 tarihindenberi meriyetten çıkmış bulunmaktadır. Fakat bu defa Romanya ve Mısırdaki tetkiklerini bitirerek memleketimize gelen Herbracht'ın riyaseti altında 7 kişilik tam salâhiyetli İsviçre ticaret heyeti ile yapılan ticarî müzakereler bitmiştir. Mukaveleler yakında imza olunacaktır.

Zannedildiğine göre İsviçre ile yapılacak olan bu yeni ticari anlaşma ile İsviçreden her nevi makine aksamı ile mensucat eşyası alınacak, buna mukabil İsviçreye fındık, tiftik vesaire gönderilecektir.

Türk - Bulgar Ticaret Anlaşmaları

Diğer taraftan Ankarada bulunan Bulgar ticaret heyeti ile yapılan müzakereler sona ermek üzeredir. Öğrendiğimize göre Bulgaristana takas usulü ile yapılacak olan ticarî mübadelede, Bulgaristana palamut ve dericilikte kullanılan tırnak ihraç edilecek, buna mukabil Bulgaristandan kimyevî madde vesaire ithal olunacaktır.

Kauçuk sarfiyatı

Yalnız zarurî ihtiyaçlara tahsisi için tahdit olunacak

Bölge Ticaret Ofisinde bütün lâstik fabrikatörlerinin iştirâkile bir toplantı yapılmış ve toplantıda Şevket Süreyya mevcut kauçukları asgarî ihtiyaçlara sarfetmek lâzım geldiğini söylemiştir. Neticede kauçuktan mamul eşyanın cinslerini tahdit ederek elzem ihtiyaçlara kullanması kararlaştırılmıştır. Mevcut kauçukların hangi işlerde kullanılması lâzım geldiği İktısat Vekâleti Sanayi Tetkik Heyetinden sorulmuştur. Alınacak cevaba göre hareket edilecektir. Diğer taraftan hükûmet tarafından el konan kauçuklar kâmilen Ticaret Ofisi tarafından satın alınmaktadır. Ofis ihtiyaca göre peyderpey piyasaya kauçuk verecektir.

1 numaralı ihtikâr Mahkemesi

Dün faaliyete geçti

Şimdiye kadar İkinci Asliye Ceza Mahkemesinin salâhiyeti dahilinde bulunan Millî Korunma davalarına bundan sonra Yenipostahane binası dahilinde, dün sabahtan itibaren faaliyete geçen bir numaralı Millî Korunma Mahkemesi bakacaktır.

1 numaralı Millî Korunma Mahkemesinde dün yalnız bir istinabe yapılmıştır.

İhtikâr Vakası

★ Haliç Fenerinde kahvecilik yapan Kalkavan evinde 200 kilo şeker saklamak suretile Millî Korunma Kanununa muhalif hareket etmiştir. Suçlu yakalanmış ve yapılan duruşması sonunda tevkif edilmiştir.

★ Büyükadada bakkallık yapan Mehmet fazla fiyatla mercimek satarken yakalanmıştır. Suçlu yapılan duruşması sonunda 15 lira para cezasına ve 10 gün müddetle dükkânının kapatılmasına mahkûm edilmiştir.

★ Büyükderede bakkal İstefo dükkânında külliyetli miktarda şeker ve pirinç bulunduğu halde satışa arzetmemiştir. İstefo yapılan duruşması sonunda tevkif edilmiştir.

Bir Alman firmasının teklifi

Bir Alman firması Belediyeye müracaat ederek şehrimizin bir kaç mıntakasında büyük ekmek fabrikaları kurmak istediğini bildirmiştir.

Belediye İktısat Müdürlüğü bu teklifi incelemektedir.

Denizlililer çayı

Şehrimizde bulunan Denizlililer yarın akşam Parkotelde bir tanışma çayı vereceklerdir. Çay saat 5 ten 22 ye kadar devam edecektir.

Temin edilecek hasılat Denizlili fakir talebelere sarfedilecektir.

Karar defteri nerede?

Şahit Nuri iki sene evvel derdini dinlemiyen Cemiyet Reisinden şikâyet etti ve karar deftersiz cemiyet olur mu? dedi.

Dün Asliye Sekizinci Ceza Mahkemesinde bir suç tasnii davasına bakıldı. Suçlusu da, davacısı da, şahidi de kunduracı olan bu davanın mevzuu kısaca şöyle: "Kadın iskarpinlerinin yan dikişlerini yapan makineye sahip üç kişi var. Bunlar aralarında ittifak ederek aldıkları işleri yüksek fiyatla yapıyorlarmış. İş geçen yıl Kunduracılar Cemiyeti tarafından Müddeiumumiliğe ihbar edilmiş fakat açılan dava beraetle neticelenmiş. O davanın maznunları beraet kararından sonra suç tasnii iddiasiyle Kunduracılar Cemiyeti Reisi Abdullah aleyhine bir dava açmışlar.,,

Bu celsede ihzaren celbine karar verilen şahit Nuri dinlendi. Orta boylu, gayet şık giyinmiş. Kara gözlü, kara kaşlı tıknaz bir delikanlı.

Hâdiseyi şöyle anlatıyor:

— Efendim ben 939 senesinde Hasan Fehminin atelyesinde ustabaşı idim. Bir iş almıştık. Diktirmek için bunlara müracaat ettik. 12 kuruş istediler. Pahalı gördüm. Etmeyin, eylemeyin demeye kalmadı, beni sallasırt edip attılar dışarı. Cemiyet Reisi Bay Abdullaha müracaat ettim. Beni dinledikten sonra: "Pahalı değil, zaten iki kuruşun ne kıymeti olur? dedi. Boynumu büktüm, dümeni dükkâna doğru kırdım. Aradan iki sene geçti. Bay Abdullah atelyesi için yeni iş almış, o da benim gibi bu makinecilere başvurmuş, kendisinden aynı parayı istemişler. İki sene evvel benim iddiamı kabul etmiyen reis bu defa iş kendi aleyhine olunca fazlalık var, demiş, dayanmış işi davaya. Halbuki 939 senesinde bir iğne üç kuruşken bugün 50 kuruş, 100 kuruştur. Makineciler de benden istedikleri parayı istemişler. Anlaşılıyor ki, Bay Abdullah fiyatı şahsi menfaatlerine uygun görmediği için bunu bir şikâyet mevzuu yapmış. Halbuki ayakkabı başına 12 kuruş bugün pahalı değildir.

Mahkeme dosyayı tetkik etti. Maznun Abdullah hastalığına dair rapor göndermiş ve Cemiyetin karar defterinin celbi için yazılan tezkereye de cevap gelmişti. Bu kâğıt: "O defter aranmışsa da bulunamamış defterin yok olduğu anlaşılmış, esasen defter olmadığından defterin gönderilmesine imkân bulunamamıştır.,, Şeklinde mânasız bir yazı. İşin en enteresan tarafı, Cemiyetin karar defteri yokmuş. Hâkim böyle olup olmadığını sordu. Şahit: "Karar defteri olmıyan cemiyet olur mu hiç?.,, diye cevap verdi.

Mahkeme icabını düşündü. İddia makamının talebi veçhile muamele ifasına ve duruşmanın başka bir güne talikine karar verdi.

Okuyucu Diyor ki:

Hapiste bulunan bir okuyucumuzun ricası

İstanbul Tevkifhanesinde mevkuf bir okuyucumuzdan şu mektubu aldık:

1941 senesinin İlkteşrin ayının 10 uncu Cuma günü saat 19.30 da güya rüşvet almışım gibi alâkalı memurlar tarafından Paşabahçede Beyazerguvan caddesinde Ahmedin kahvesinin bahçesinde üzerim arandığım ve hâdisenin ne şekilde cereyan ettiğini kahve müşterileri görmüşlerdi. Hakkın tecellisi için kendilerini şahit göstereceğimden kim olduklarını bana bildirmelerini insanlık namına rica ederim. (İstanbul Tevkifhanesinde Mevkuf) Zeki Berkkan.

Şüpheli bir ölüm

Bir adam evinde ölü olarak bulundu

Erenköyünde Çiftehavuzlarda oturan inşaat kalfası Halil Kökü, dün evinde merdivene bağlı ve ölü olarak bulunmuştur. Vakadan derhal zabıta haberdar edilmiştir. Hâdise esrarengiz bir mahiyettedir. Vakanın bir cinayet olması muhtemeldir. Halen karanlık bir mahiyet arzeden bu esrarengiz hâdisenin tahkikatına Kadıköy C. Müddeiumumisi Bay Sıtkı Karaltı tayin edilmiştir. Vakanın meçhul failleri aranmaktadır.

Kalay geldi

Son günlerde şehrimize muhtelif yerlerden mühim miktarda kalay gelmektedir. Öğrendiğimize göre memleketemiz ithal olunan bütün kalayları Ticaret Ofisi satın almaktadır. Bunlar Ticaret Ofisi depolarında muhafaza edilecek ve ihtiyaç sahiplerine, ihtiyaçları nisbetinde tevzi edilecektir.

Beş sene hapse mahkûm oldu

Yedikule Ermeni mezarlığından demir parmaklıkları sökerken yakalanan Niyazi adında bir hırsız Asliye Altıncı Ceza Mahkemesinde yapılan dünkü duruşması sonunda beş sene hapse mahkûm edilmiştir.

İki sabıkalı

Şehrimizin muhtelif semtlerinden birçok defalar ev ve dükkân soymak suretile hırsızlık yapan İlya ile Yaşar adında iki sabıkalının duruşmasına dün Yedinci Asliye Ceza Mahkemesinde nihayet verilmiştir.

Mahkeme her iki suçlunun da birer sene müddetle hapis cezasiyle mahkûmiyetlerine karar vermiştir.

HARP DURUMU

Avrupada yeni cephe

Şüphesiz, sıklet merkezile, Doğuda çarpışan Alman ordusu gerilerinde ve Almanyaya müteveccih bir cephe teşkili, Rus ordusunun yükünü azaltır ve kesin sonuca doğru geniş adımlarla ilerlemeyi kolaylaştırır.

Almanya, önümüzdeki yaz ayları içinde Avrupa bâdiresinden sıyrılmak ve uzak hedeflere yönelmek üzere, ortaklarının da son kuvvetine başvurmakta ve düşmanlarını, plânlarını tatbik mevkiine koymazdan önce, ötedenberi yaptığı gibi, birer birer yere sermek gayesini gütmektedir.

Britanyanın 3,5 milyonu geçmediği zimamdarlarının ağzından işitilen ordusunun adada hareketsiz ve intizar vaziyetinde kalmasiyle müttefiklerine yardım edemiyeceğini, Litvinof son demecinde belirtti. Rus tezinin yüksek salâhiyetli müdafii, ancak bunu düşünebilirdi. Fakat, İngiliz Territoryal ordusu, her şeyden evvel ana yurdun korunmasiyle mükelleftir ve tehlikenin henüz giderilmediği de meçhul değildir.

Geniş ve derin bir hinterlandın, hâlâ sayısı belli olmıyan kuvvetleri karşısında, müstahkem ve kuvvetli hava orduları tarafından da beslenen kıyılara çıkmak mümkün olsa da, derinliklere dalmak, hattâ köprü başlarında kalmak için, akıp giden kmale katî bir lüzum bulunduğu meydandadır.

Gerçi, Alman ordusu kış harekâtı yüzünden de, yıpranmıştır. Fakat, harbin üçüncü yılında bu ordu boşluklarını taze ve yetesi kuvvetlerle doldurmuş, bir yandan tabiatle mücadele ederken, büyük kuvvetlerini dinlendirmek, muharebeye hazırlamak fırsatı da bulmuştur.

Ordusunun bir kısmiyle, mevsimin de bütün şiddetine göğüs gererek, ne denirse densin, tedafüî bir harpte sendelemeyen bu ordunun, katî mecburiyet karşısında, yeni cepheye kuvvetler kaydıracağı ve esasen bu ihtiyatlarını merkezî bir vaziyette tutmakta bulunduğu kabul edilebilir.

Diğer taraftan, Büyük Britanya için hayatî kıymeti haiz birçok cepheler de vardır ki buralarda bir düziye takviye edilmek gerekmektedir: Cebelüttarık, Malta, Libya, Suriye, hususiyle Hindistan ve Avusturalya cepheleri daima kuvvete ihtiyaç göstermektedirler. Bu anda hasım kuvvetlerini bağlayan bir cephe de Libyadır. Libya harekâtı sırasında büyük bir hava ordusunun Akdeniz etrafında toplandığı görülmüştü ve bunun Doğu Cephesine yardımı dokunmamış da değildi.

Britanya müdafaa kuvvetini zaafa uğratmadan Doğu Cephesini destekliyen İngiliz hava ordularıdır ve bundan böyle bu ordunun faaliyetini arttıracağı de zemin edilmiştir. Bu sayede şu faydalar elde edilecektir:

a) Büyük bir hava ordusu batı kıyılarda, hattâ Almanya içerilerinde bırakılacaktır. Bu ordunun 5 bin uçaktan aşağı olmadığı söylenmektedir.

b) Hava taarruzları batı da üssnalarını istihdaf ettiklerine göre harbi besliyen kaynakların verimi tabiatiyle azalacaktır.

c) Hava akınları Almanyanın içerilerine doğru götürüldüğü halde, her şeyden evvel mânevî yat üzerinde makûs tesirler bırakılacaktır.

d) Çıkarmalar yapılamasa da, hava taarruzlarının devamı her ihtimale karşı tedbir almaya sevkedecek, gene önemsiz kıyılarda da kuvvetler ikamesine mecbur edecektir. L'Havre civarındaki ufak teşebbüs, kıyı müdafilerini çok daya uyanık bulunmaya mecbur etmiştir.

Harpte, herakât plânını nutuklar çizemez. Bilâkis, çok defa, vazife ve mesuliyet alanlar, propagandanın gösterdiği yolu takip etmezler. Britanyadaki kuvvetin hakiki miktarı resmen tesbit edilenden ibaret olmadığı gibi, Amerikanın ve Kanada kuvvetleri de adada yığınak yapmaktadırlar. Alan ordusu, şüphe yoktur ki, her halde büyük ölçüde bir çıkarmayı daima hesaba katmaktadır ve gene şüphe yoktur ki yer yer çıkarma teşebbüsleri de yapılacaktır.

Katî bir teşebbüse gelince, bu, doğudaki harekâtın genişimine ve Britanyadaki orduların hazırlık derecesine bağlıdır. Önümüzdeki ayların bir çok olaylara şahit olacağını sanıyoruz.

★ Teşekkür — Cocuğum (Emin) in 3 yerinden kırılan bacağının tedavisinde gösterdikleri ihtimamdan dolayı Ordinaryüs Profesör Akif Şakir ve Profesör Şevket Salih'e teşekkürler ederim. — Emekli Gen...

"Yeni Sabah" ın Edebî Romanı

SAVAŞ

Yazan: Claude Farrère — Çeviren: İlhami Safa

— 21 —

— Mitsu, Mitsu!..... Küçük, lâtif bal gömeci!.....

Kadın mukavemet etmiyordu. Fakat hareketsiz kolları vücudünün uzunluğuna asılmış ve âşıkına sarılmamıştı.

— Şimdi beni bırakınız! Rica ederim Herbert!..... Bırakınız beni ve şuraya uslu uslu oturunuz. Evet uslu uslu!..... Size bir musiki dinletmek istiyorum.....

— Piyanoyu açtı ve:

— Size bir şarkı söylemek istiyorum..... Yepyeni bir Fransız şarkısı, Güftesini iyi dinleyiniz.

Başladı. Elleri piyanonun taşlarına şaşılacak bir alışkınlıkla dokunuyordu. Piyanoya sesiyle refakat etti ve rakik soprano sesi, bu garip şarkıya bir esrar ve hayal kıymeti veriyordu:

O bana dedi ki: "Bu gece rüyada seni gördüm. Saçların boynuma dolanmıştı. Saçların tıpkı siyah bir gerdanlık gibi enseme ve göğsüme sarılmıştı. Onları okşadım. Onlar benimdi. Böylece biz ebedî olarak ayni saçlarla birbirimize bağlanmıştık. İki defne çok defa bir kökten olduğu gibi ağzımız ağzımızda idi. Rüya yavaş yavaş bana öyle geldi ki âzamız nasıl karışmış ise öylece ben sen olmuştum, sen de bir rüya gibi bana girmiştin.,

O sözlerini bitirdiği zaman, ellerini yavaşça göğsüme koydu ve bana öyle tatlı bir bakışla baktı ki titreyerek gözlerimi eğdim

Fergan şarkıyı dikkatle dinlemişti. Nazikâne:

— Çok güzel! dedi.

Bütün İngilizler gibi musikiden pek fazla anlamazdı. Ama tekrar etti:

— Çok güzel. Hele siz, fevkalâde çalıyorsunuz.

Kadın, elleri hâlâ piyanonun taşları üzerinde olarak, susuyordu. Fergan bir noktayı merak eder görünmek lüzumunu hissetti:

— Bu şarkıyı kim yaptı?

Kadın şarkının şairini ve bestekârını zikretti ve şu meşhur isimleri tekrarladı:

— Mösyö Louys ve Mösyö Debussy..... Ah, bu hakikaten mükemmel bir şeydir!.....

Fergan ayağa kalktı. Kadının arkasına gelerek saf anberden enseyi öpmek için eğildi:

— Siz mükemmel bir artistsiniz.....

Kadın mütevazi ve inanılmaz bir halde gülüyordu:

— Ben değersiz bir müptediyim. Beni dinlerken en küçük bir zevk duyduğunuza inanmam.

Fergan reddetti:

— Büyük bir zevk duydum ve şimdi başka bir şarkı söylemenizi dilerim.

Kadın çekindi, o yine ısrar

— 21 —

— Evet, başka bir şarkı daha..... Hem bu sefer bir Japon şarkısı.....

Kadın hafifçe titredi. Kısa bir sükûttan sonra:

— Nota gözümde Japon müziğinden hiç bir parça yok. Hem piyanoda nasıl çalarım?

Güldü:

— Öyleyse Koto'nuzu alınız.....

Gözlerini açarak İngilize baktı:

— Artık burada Koto'dan hiç bir eser yoktur.

Fergan gülmüyordu. O İngilizdi ve hayalâta pek az kapılır, düşünce oyuncularına pek az dalardı. Fakat bir çok medeniyet asırları onun ırkını inceltmişti. Azametini veya esrarını farketmeden hayatın fevkalâde manzaraları önünden geçip gitmiyordu. Kadın kendisine:

— Artık burada Koto'dan eser yoktur!

Demişti. Koto bir nevi çalgı, çok eski ve çok sevilen bir çeşit harp idi ki bunun kullanılması eskiden ancak kibar Japon kadınlarına veya birinci sınıf kortizanlara hasrolunmuştu. Vâkıa Marki Yorisaka, daha pek küçük yaşta iken Koto çalmasını öğrenmişti ve hiç şüphe yok ki gençliği, fildisi tırnaklarla çınlayan tellere doknmakla geçmişti. Fakat yeni zaman gelmiş, çatmıştı ve "Artık burada kotodan eser yoktur.,,

Herbert Fergan, birdenbire, hülyasından vazgeçerek, bir kere daha metresinin ensesini öptü:

— Küçücük Mitsu, ne olursa olsun, rica ederim söyle.....

Kadın razı oldu:

— Peki, bir şarkı daha söyliyeceğim..... İster misiniz ki..... Gayet eski bir Tanka ister misiniz? Tanka biliyorsunuz değil mi? Bu beş beyitlik eski şiiri, eski zaman prens ve prensesleri, Nikado yahut Şegun'un sarayında karşılıklı söylerlermiş..... Bin sene evvel. Ben bunu daha bir bebek iken öğrenmiştim ve İngilizceye tercüme etmekle eğleniyordum.....

Parmakları garip ve hazin bir âhenk çıkararak piyanonun üstünde koşuştu. Fakat evvelâ şarkı söylemedi. Tereddüt ediyor gibi idi. Bu tereddüdü kırmak için Fergan bir kere daha dudaklarını hafif tüylü ve nemli boynuna dokundurdu.

Çiçekli kiraz ağaçlarının zamanı Daha geçmiş değildir. Şimdi artık çiçekler düşecektir. Halbuki onlara bakanların aşkı Son derece ateşlenecektir...

Şarkı bitti ve kadın durdu; kaldı. Onun yanı başında ayakta duran Fergan yeni bir öpücükle ona teşekkür ediyordu.....

Bu sırada, salonun dibinden bir ses:

— Mitsuko, bu mânasız şarkı parçalarını ne diye söylüyorsunuz?

Herbert Fergan şakaklarında ter damlacıklarıyle, doğruldu. Marki Yorisaka, sessizce içeri girmişti.

Görmüş mü idi?..... Ne görmüştü?.....

Şüphe yok ki görmemişti. Çünkü çok sakin konuşuyordu:

— Mitsuko, bu akşam bizimle beraber yemek yemiyecek misiniz?

Kadın ayağa kalktı. Gözleri yere dikilmiş olarak cevap verdi:

— Çok yorgunum. Eğer canınız sıkılmazsa odamda yemek istiyorum.

— Nasıl isterseniz.....

* * *

Kadın dışarı çıkmış, kapı, sesçıkarmadan kapanmıştı.

Fergan güçlükle nefes alıyor ve elini alnına götürüyordu.

Yorisaka Sadao samimî ve munis bir hareketle dört adım attı; piyanoya dayandı.

— Kimi, demek başbaşa yemek yiyeceğiz ve konuşacağız.....

(Arkası ...)

EN SON AJANS VE TELGRAF HABERLERİ

C. H. P. Genel Sekreteri

Birkaç gündenberi şehrimizde bulunan C.H.P. Genel Sekreteri B. Fikri Tüzer, kurulacak olan "Üniversiteliler Yurdu" hakkında gazetemize şu beyanatta bulunmuştur:

"Bilindiği veçhile, Cumhuriyet Halk Partisinin çalışkan ve yoksul talebeyi, bütün masraflarını ödiyerek, himaye etmek; ve tediye kabiliyeti olan talebeyi ise ucuz bir ücretle barındırıp beslemek maksadile kurduğu yurtları teftiş etmek üzere 15 gün evvel buraya gelmiş, ve bu arada, talebe yurdu işini bir kül halinde mütalea edebilmek için, İstanbulda mevcut olan diğer bütün yurtları da gözden geçirmiştim.

Bu gözden geçirme ile, İstanbulda mevcut olan bütün talebe yurtlarını, beş grup üzerinde mütalea etmek mümkün olduğu neticesine vardım:

Bunlardan Cumhuriyet Halk Partisine ait olan yurtlar (515), Sıhhat ve İçtimai muavenet Vekâletine bağlı olan yurtlar (1.000), Maarif Cemiyetine ait Kadırga Talebe Yurdu (190), Vilâyetler tarafından himaye gören yurtlar (243), eşhasa ait ve ticaret kasdi ile açılan yurtlar ise (190) yatak olup bütün bu müesseselerde barınan talebe sayısı (2.138) e varmaktadır.

Bunlardan başka (100) kadar talebenin de bazı aileler nezdinde pansiyoner olarak barındıkları tahmin edilebilir ki bu hesaba göre bugün İstanbulda aile ocağından uzak kalmış talebe sayısı (2.250) ye varıyor demektir.

Yukarda beş grup olarak gösterilen yurtlardan Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletine bağlı ve (1.000) mevcutlu yurtların Parti yurtları gibi matluba uygun bir şekilde idare edilmekte oldukları bilinmekte ise de 635 talebeyi barındıran diğer yurtların derece derece eksikleri ve vakit geçirmeksizin ıslah edilmesi gereken tarafları bulunduğu anlaşılmış ve binnetice bazı aileler nezdlerinde barındıkları tahmin edilen (100) talebe de bu hesaba katılırsa bugün İstanbulda en aşağı daha (755) talebenin mukadderatı ile ilgilenmenin zarurî olduğu görülmüştür.

İşte mahiyetini hulâsa ettiğim vaziyet hakkındaki intibalarımı Ankaraya dönüşümde Yüce Millî Şefimizle Sayın Başvekilimize arzettim. Ötedenberi gençlerimizin örnek olacak bir şekilde yetişmelerini ve uzun tahsil yıllarında huzur ve refah içinde çalışmalarını arzu buyuran Millî Şefimizle onun izinde yürüyen Cumhuriyet Hükûmeti, bu maruzatım üzerine, evvelce umumî bir şekilde düşünülmüş ve fakat harp vaziyetinin tazyiki sebebiyle geri bırakılmış olan tasavvurların fiili sonuna götürülmesi için derhal harekete geçmek lüzumunu takdir buyurarak (1.000) kişilik modern bir yurt binasının inşasına karar vermişlerdir. İstanbula bu son gelişim bu mevzu hakkında telâkki ettiğim emirleri tahakkuk ettirecek son tetkikatı yapmak esasına müstenittir.

Sevgili Millî Şefimiz bu sefer İstanbula vaki olan teşrifleri vesilesiyle binanın yapılacağı yerin tayin ve tesbiti ile de ilgilenerek bu işle olan yüksek alâkalarını devam ettirmek lütfunda bulunmuşlardır.

Parti Genel Sekreterliği, telâkki ettiği ilhamlar ve direktifler dairesinde yurdun plânlarını en kısa bir zamanda hazırlayıp hemen inşaata başlamak üzeredir.

Yurt, Şehzadebaşı - Direklerarasında yanan Ferah tiyatrosunun arkasına düşen ve evvelce Konservatuar yapılmak üzere hazırlanmış olan büyük arsaya yapılacaktır. Üniversiteye yakınlığı ile beraber millî tarihimizin şanlı sayfalarında heyecan kaynağı olan ve elemle gruru içiçe sunduğu için yeni yetişen Türk nesillerinin en kutlu göğüdü olacak olan 16 Mart Şehitler âbidesi de mutlu bir tesadüf eseri olarak bu arsanın önüne isabet etmektedir.

Gerek maddî cihetten, gerek manevî cepheden büyük kıymetleri haiz bu arsanın yurda tahsis edilmesi hususunda İstanbul Valî ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar ile kıymetli mesaî arkadaşlarının gösterdikleri gayreti şükran ile anmak benim için bir borçtur.

Bu arsaya yapılacak ve (700) bin küsür liralık bir masrafla vücuda gelecek olan yurdun, bugünün zor şartlarına rağmen, bütün konforu ve tefrişatı ile beraber (943) senesi ders mevsimine kadar ikmal edilmesi ve kapılarını sevgili gençliğimize açabilmesi için hiçbir gayret esirgenmiyecektir.

Talebe yurtları işini kesin bir surette halledebilmek için bir taraftan böylece (1.000) vakıklı modern bir yurt binasının süratle inşasına başlanırken, diğer taraftan yukarda derece derece eksikleri ve vakit geçirmeksizin ıslâh edilmesi gereken tarafları bulunduğunu bildirdiğim yurtların bu noksanlarının ikmali, ve ıslah edilmesi gereken taraflarının ıslâhı için de ayrıca teşebbüslerde bulunulduğunu ilâveten zikretmek isterim. Bu teşebbüslerden alınacak netice, şüphe yok ki, palyatif olmaktan ileri gidemiyecek ise de yeni binanın inşaatı tamamlanıp kapılarını sevgili gençliğimize açtığı zaman meselenin kökünden halledilmiş olacağı tabiidir."

Yenitanklar

Rusyaya soğukta da işliyecek olanlar gönderildi

Londra, 20 (A.A.) — Ordu Techizat Umum Müdürü Tümgeneral Weeks, Büyük Britanya tarafından Sovyetler Birliğine vâdedilen tank topu, tanksavar topu ve radyo cihazı gibi malzemenin hepsinin muayyen tarihlerde gönderildiğini söylemiştir.

General Rusyaya tahsis edilen tankların çok düşük hararet derecelerinde çalışabilmek üzere hususî surette cihazlandırılmış olduğunu ve bunların işletilmesi için icap eden her türlü malûmatı vermek üzere Rusyaya mütehassıs İngiliz subay ve erleri gönderildiğini ilâve etmiştir.

Pasifikte

(Baştarafı 1 incide)

kilometre cenubunda bulunan Tungooya tevcih edilmiş bulunuyor. Japonların İroauaddi'ye de taarruz için hazırlandıkları anlaşılmaktadır.

Saygon mahreçli bir telgraf Tharauddi'nin İngilizler tarafından tahliye edildiğini bildiriyor.

AVUSTURALYADA:

Londradan verilen bir haberde Avusturalya Hariciye Nazırı Avusturalya ve Yeni Zelandaya hücum ettikleri gün Japon hezimetinin başlangıcı olacaktır demiştir.

Saygondan bildirildiğine göre Avusturalya hesiminden gelen haberler, şimalî Avusturalya etrafındaki adalarda Japon kuvvetleri tarafından işgal edilen noktalara karsı Avusturalya ve Amerika hava kuvvetlerinin taarruz hareketleri yapmakta olduklarını bildirmektedir.

Başvekil neşrettiği bir tebliğde Japonların Salamana ve Lae bölgesinde büyük bir faaliyet gösterdiklerini haver veriyor.

Vaşington mahreçli bir telgrafta ve Amerika Harbiye Nazırlığının tebliğine atfen Amerikan bomba tayyarelerinin Rabaul limanında bulunan büyük bir Japon kruvazörüne tam isabetler kaydettikleri bildiriliyor.

Port - Morosby'den bildirildiğine göre Yeni Ginede senelerdenberi yerleşmiş olan Alman Misyönerleri Japonlarla iş birliği etmektedirler.

TİMOR'DA:

Amerika Harbiye Nazırlığının tebliğinde Ağır Amerikan bombardıman tayyarelerinin Timor Adasında Japonların işgali altında bulunan Koepang hava limanına taarruz ettiklerini ve muvaffakiyetler kazandıklarını bildirmektedir.

Tokyodan verilen bir habere göre Timor Adasında 1207 esir, 12 tank, ve 30 uça kalınmıştır.

Avustralyaya taarruz

(Baş tarafı 1 incide)

beş gün evvel Cavadan yola çıkmıştır. Bu teşkil şimdiye kadar 3 bin kilometrelik bir yol almıştır. Ayni haberlere göre bu Japon filosu şimdi Avustralyanın batı kıyısına doğru gitmektedir. Doğrudan doğruya Perthe mi, yoksa Albany'ye mi taarruz edileceği malûm değildir. Söylendiğine göre Japon filosu Perthe bir günlük ve Albany'e iki günlük mesafededir. Bu suretle Avustralyaya Japon taarruzu Şarktan ve Garptan ayni zamanda başlamıştır. Başka bir Japon filosu Cenuba doğru ilerlemektedir. Hazırlık hareketleri Port Darwin'e, Port Moresti'ye, Tores boğazındaki Horn ve Tursday adalarına yapılan şiddetli bombardımanlarla başlamıştır.

Avustralya ve Amerika arasında Genel Kurmay müzakereleri açıldı

Canberra, 20 (A.A.) — Harbiye Nazırı Forde bugün askerî harekâtın mes'uliyetini yüklenecek olan Birleşik Amerika ve Avustralya ordularının yüksek subayları arasındaki genel kurmay müzakerelerini açmıştır.

★

Vaşington, 20 (A.A.) — Bahriye Nazırlığı tebliği:

Uzakşark: Bahriye Nazırlığının emirleri gereğince Filipin adaları 16 ncı bölge komutanı Amiral Francis Rockwell, Avustralyaya varmıştır.

Rockwell, General Mac Arthur'e refakat eden heyetle birlikte Horregidor'dan ayrılmıştı. Kendisi şimdi Melbourn'da bulunmaktadır. Rockwell'in bir deniz kumandanlığına tayin edilmesi ihtimali kuvvetlidir. Başka bölgelerde verilecek haber yoktur.

RİOM'DA ON YEDİNCİ CELSE

Kolordu Komutanı Sciard'ın sözleri

"Mayıs taarruzunu 6 tayyare ile yaptım. 15 Hazirana doğru uçabilecek tek tayyarem yoktu"

Riom, 20 (A.A.) — Bugünkü celseye, tümen ve sonra kolordu komutanlığında bulunan General Sciard'ın şahadetinin dinlenmesiyle başlanmıştır.

Mumaileyh tümeninin maneviyatının iyi olduğunu söylemiş ve bilâhare sür'atle yerine getirilmiş olmakla beraber iptidada tanksavar ve hava karşıkoyma malzemesinin ehemmiyetli surette noksan olduğunu ifade etmiştir. General bundan başka hiçbir zaman hava kuvvetlerinin tesirli yardımını elde edemediğini anlatmıştır. Elinde bulunan hava tarassut filosu korunmamış bulunduğu için gitgide yok olmuştur.

General Sciard şöyle demiştir:

"Mayıs taarruzunu yalnız altı Potez tayyaresiyle yaptım. 15 hazirana doğru kuvvetlerimin üzerinde uçabilmiye muktedir bir tek tayyarem bile yoktu."

Burada müdahale eden Daladier, depolarda 450 tanksavar top bulunduğu cevabını vermiş ve mütareke sırasında harp ilânı zamanındakinden fazla tayyare bulunduğuna dair General Villemin'in verdiği notu zikretmiştir.

RUSYA'DA

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

müşterek mücadele,, deki başarılarına mükâfat olarak yüksek nişanlar vermiştir. Bu münasebetle Sovyet hava kuvvetleri komutanlarından General Kuznetsof ezcümle demiştir ki: "Berentz denizinin buzlu suları ve Arktik bölgelerinin dağları bütün düşmanlarımız için mezar olacaktır.,,

Alman orduları başkumandanlığının tebliğinde Kerç yarımadasında düşmanın mühim kuvvetlerle yeniden taarruza geçtiği, bu muvaffakiyetsiz taarrузların Donetz kesiminde Alman ve Romen mevkilerine karşı tekrarlandığı; doğu cephesinde de ayni taarruzların neticesiz kaldığını bildirtmektedir.

Genç bir doktorumuzun muvaffakıyeti

Haydarpaşa Nümune Hastahanesi kıymetli hekimlerinden Doktor Fâhir Vural, evvelki gün Sıhhiye Vekâleti tarafından seçilen füri heyeti huzurunda ihtisas imtihanını muvaffakiyetle vermiş, birinci sınıf dahiliye mütehassısı olmuştur. Klinik ve poliklinikten getirilen iki ayrı hasta üzerinde tam bir vukufla muvaffakiyet kazanan genç hekimimizi candan tebrik ederiz.

Şimdi nefes alan Japonya

Hakikî mücadeleye başlıyor

Bir Japon subayı diyor ki:

"Cenup Batı zaferlerile sarhoş olmıyalım"

Tokyo, 20 (A.A.) — Domei:

Japon ordusu basın servisinden Binbaşı Nakajima, demiştir ki:

"Muttefiklerin Holanda Hindistanın'da, Malezya'da ve Filipinlerde mukavemetini kırdıktan sonra nefes alan Japonya, şimdi, Müttefik milletlere karşı hakiki mücadeleye başlamak için hazırdır. Japonya, şimdi elinde bulunan iptidaî madde kaynaklarının yardımile İngiltereyi ve Birleşik Devletleri ezmek olan vazifesine devam edecektir.

Harp henüz bitmiş değildir. Bunun için Japon milleti, cenup batı Pasifikte kazanılan Japon zaferleri ile sarhoş olmamalıdır.

Cenup bölgelerinin işgali, İngiltereye ve Birleşik Devletlere karşı harbi sona erdirmek yolunda ancak bir vasıtadır. Japun milletinin yükselmesi veyahut batması, cenup batı Pasifikteki tabii kaynakların geliştirilmesine ve kıymetlendirilmesine bağlıdır. Bütün millet bu gayeye varmak yolunda işbirliği yapmalıdır."

İngiltere — VE — Rusya

İranda yeni bir hudut anlaşması yaptılar

Ruslar, Musul petrol bölgesi istikametinde ilerlemeğe başladı

Tokyo, 20 (A.A.) — Domei:

Asahi gazetesinin Tahranden öğrendiğine göre, Ortaşark yeniden alâkayı üzerine çekmektedir. Söylendiğine göre, İngiltere ve Sovyetler Birliği, İranda karşılıklı nüfuz bölgeleri kuran yeni bir hudut anlaşması yapmışlardır. Bu anlaşmanın akdi haberi, Sovyetlerin mes'ul petrol bölgesi istikametinde ilerlemiye başladığı haberlerini takip etmiştir.

Açığa vurulduğuna göre, yeni hudut hattı, Hemedan, Sultanabad ve Isfahan'dan geçmektedir. Bu hat, İran hakkındaki 1907 İngiliz - Rus anlaşması hattının hemen hemen ayni olacaktır.

Amerikada

3 senede 23 milyon işçi çalışacak

Washington, 20 (A.A.) — Harp istihsali konseyi başkanı M. Nelson, istihsal işlerine memur âyan tâli komitesine verdiği izahat arasında hâlen Akdeniz ve Pasifik bölgelerinde fazla sayıda Amerikan tayyaresinin savaş halinde bulunduğunu söylemişti. Nelson, harp malzemesi istihsali programının gelecek iki veya üç sene zarfında 23 milyon kimseyi istihdam etmeği icap etirmesi pek muhtemel bulunduğunu söylemiştir. Şimdi 10 milyon kişi çalıştırılmaktadır. Fakat bu sayının fazlası bir hassa yetiştirilmiş erkeklerle kadınlardan mürekkep olacaktır.

Hindistanda Parti Şefleri 26 Martta toplanarak Stafford Cripps'le görüşecek

Bombay, 20 (A.A.) — Britanya hükûmetinin tekliflerini hâmil olarak gelecek olan Crippsin muvasalâtına intizaren bütün partiler efkârıumumiyenin bütün şubeleri büyük bir faaliyet sarfetmektedirler. Haber verildiğine göre, hemen bütün partilerin şefleri 26 Martta veya ondan sonraki günlerde Cripps ile buluşmıya davet edilmişlerdir. Meclis encümenleri o tarihten itibaren toplanmak tasavvurundadırlar. Kongre partisine gönderilen bir davetiyede İngiliz mümessilile görüşmek zere 4 veya 6 mümessilin izamı istenilmiştir. Cripps'in evvelâ kral naibi ile ve teşrii meclis âzalarile görüşeceği tahmin edilmektedir. Cripps, ayni zamanda prensler meclisi mümessilleriyle ve meclise dahil bulunmıyan prensler ile de görüşecektir. Umumiyetle tahmin edildiğine göre, Crippe, istişarelerini 15 gün içinde bitirecektir.

Propaganda konseri

(Baştarafı 1 nci sahifede)

Son günlerde, Faşist propaganda gazeteleri yeni mücadelelerine İrandaki hayalî hâdiseler hakkında tamamiyle ve budalaca uydurulmuş her çeşit iftiraları mevzu seçmişlerdir.

Transocean adındaki Hitlerci ajans 17 mart tarihinde güya Ankadaran aldığı, gerçekte ise açık olarak Berlinde uydurulmuş olan bir haber neşretmiştir. Bu haberde Sovyet kıtalarının kontrollerini İranda ve bilhassa batı İranında yeni çevrelere uzattığı bildirilmektedir.

Ayni gün, D.N.B. ajansı da güya Ankaradan aldığı bir telgrafla kocaman bir uydurma yaymıştır.

Buna göre, Tebrizde hayalî olarak mevcut "Sovyet komiserliği" İran Azerbaycanının Sovyetler Birliğine ilhakını hazırlamakta, Sovyetler Birliği de Tahranı işgale hazırlanmaktadır. Alelâcele kurulan ve Stefani ajansı, Havas - Ofi ajansı ve Avrupanın çeşitli köşelerindeki tabı radyo istasyonları gibi ikinci kemanların da iştirak ettiği bu propaganda konseri dikkate değer bir akortsuzluk içinde yapılıyor. Bazı haberlerde "İranda İngiliz - Sovyet anlaşmazlıkları" bildirilirken, bazı haberlerde, tersine olarak, İngiltere ile Sovyetler Birliğinin İrandaki nüfuz bölgeleri hakkında bir anlaşma yaptıkları bildirilmekte, başka haberler ise İranla müttefikler yani İngiltere ve Rusya arasında anlaşmazlığı tercih etmektedir.

Bu budala ve fena niyetli iftira propagandasına iştirak edenlerden bazıları, İranı, faaliyet sahaları için dar görerek bu sahaya Irakı da sokmıya başlamışlardır. İşte bu suretledir ki "Tokyo Nişi Nişi" gazetesi 15 martta İstanbul muhabirinden bir telgraf neşrederek "Cenup Kürdistanında bulunan Sovyet kıtalarının — Tokyo gazetesine şunu hatırlatalım ki, burada hiç bir zaman Sovyet kıtaları bulunmamıştır — 11 martta aşağı İran - Irak hududunu geçerek Irak topraklarına girdiğini" bildirmiştir.

16 Mart tarihinde Alman hariciye nezaretinde toplanan basın konferansında gazetecilere "İran Azerbaycanının Sovyet topraklarına yakında yapılacak ilhakı Türkiye için büyük bir ders mahiyetindedir" denildiği hatıra getirilirse, yukarda sözü geçen uydurmaların neşriyle takip olunan gayelerin ne olduğu kolayca tahmin edilebilir. Von Papen'e karşı tertip edilmiş olan şüpheli suikasttan sonra, Hitlerciler Türkiyenin dış siyaseti üzerine tesir icra etmek için yeni vasıtalar aramakta ve bu "Sinir harbi" ile yalan çarkta tecavüzkâr macaralara doğru kendilerine bir yol açmıya çalışmaktadırlar.

İTİZAR

Yazımızın fazlalığından "Hazreli Musa,, romanını bugün neşrededik. Özür dileriz.

Almanlar İngiltere kıyıların da bir gemi batırdılar

Berlin, 20 (A.A.) — Alman tebliğinden: Alman savaş tayyareleri dün Gerç Portlant cenubunda 6 bin tonluk bir ticaret gemisi batırmışlardır. Diğer iki gemi tahrip edilmiştir. 10—19 Mart arasında 28 i Akdenizde ve Afrikada olmak üzere 62 İngiliz tayyaresi düşürülmüştür.

Transilvanya meselesi

(Baş tarafı 1 incide)

beri daha fazlalaşmış bulunuyordu. Bunun üzerine, muharebe meydanındaki silâh arkadaşlığının, bu meselenin hallini sulhun imzası zamanına kadar talik edeceği hissi doğmuştu. Bu bahiste çok sıkı talimat almış olan Romen basını, Transilvanya meselesine en küçük imada bile bulunmıyordu. Antonesko hükûmeti, ister Manin ve taraftarlarından, ister herhangi diğer bir siyasî gruptan gelsin, efkârı heyecana düşürmek hedefini güden bütün teşebbüsleri enerjik surette önlemişti. Halbuki bugün, Başvekil Muavininin sözleri sarih surette anlatıyor ki Macaristana ilhak edilen eyaletlerdeki Romen ahalinin vaziyeti gittikçe daha ziyade fenalaşmıştır.

Şimdi, vaziyet aydınlanmış bulunuyor. Romen hükûmetinin durumu çok sarihtir: Romen hükûmeti, Viyana hakem kararında ve Romen - Macar basın mütarekesinde en ufak bir ihlâli artık kabul etmiyecek ve müsamaha ile karşılamıyacaktır. Şu iddia edilebilir ki Romen - Macar münasebetleri, dündenberi, yeni bir safhaya girmiş bulunmaktadır.

Moskova, 20 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor:

Buraya gelen haberlere göre, Almanlar devamlı Macar - Bulgar dostluk gösterilerinden ve bilhassa bu iki memleket arasında Romanya aleyhine gizli bir dostluk muahedesi yapıldığı hakkındaki şayialardan dolayı son derece hoşnutsuzluk gösteriyorlar.

Macar - Romen hududu bölgesinde 6 Macar tümeninin toplandığı bildiriliyor. Sovyet - Alman cephesine giden birliklerin yerine konulmak üzere daha iki macar tümeninin Sırbistana gönderilmesi hakkında yapılan müracaatı Macar hükûmeti bundan dolayı kabul etmemiştir.

Et narhı kaldırıldı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

bürlosuna müracaat ederek koyun etine konan narh kaldırıldığı takdirde şehrimize külliyetli miktarda kasaplık koyun geleceğini ve bu suretle kasaplar arasında rekabet yapılarak fiyatların düşmesinin daki kuvvetli bir ihtimal dahilinde olduğunu söylemektedirler.

Alâkadarlar celeplerin bu teklifini makul görerek bugünden itibaren koyun eti satışlarını serbest bırakmışlardır.

Narhın kaldırılması bir tecrübe mahiyetinde muvakkat bir zaman için devam edecek, müsbet netice vermediği takdirde tekrar narh konacaktır.

Rusya mı, Almanya mı?

(Başmakaleden devam)

mıdır, yoksa tehlikenin adı mı değişecektir? Çünkü Rus tehlikesi kalkıp yerine Alman tehlikesi geçecek ise bizler için değişiklik sadece ölüm şeklinin değişmesinden başka bir mâna ifade etmez. Biz küçük Avrupa devletleri istiklâl ve hürriyetimizi tehdit eden tehlikeden endişe ederiz. Bu tehlike ister Rusyadan gelsin, ister Almanyadan, ister İngilteren gelsin; bizce müsavidir. Bugün Almanya bizi Bolşevik tehlikesinden kurtaracağını söylüyor. Pekâlâ.. Fakat Alman tehlikesinden bizi kim kurtaracak? Almanya kendisinin daha korkunç bir tehlike olmadığını bize ne ile temin edebilir?

Almanyayı Avrupa için neden dolayı bir tehlike telâkki ettiğimizi üç seneye yakın bir zamandanberi izah ve tekrar edip duruyoruz. Bu neşriyatı günü gününe takip eden ve bazan en ehemmiyetsiz teferruatı bile tekzip edecek kadar faal davranan Alman propaganda makinesi şimdiye kadar bu izahlara tek bir cevap bile verememiştir. Binaenaleyh, biz hakikati görmüş ve göstermiye çalışmış olduğumuza iman edebiliriz. Çünkü tâ başlangıçtanberi müdafaa ettiğimiz kanaati sarsacak maddî bir delile yahut mantıkî bir müdafaaya tesadüf etmedik.

Şimdi, çok esaslı ve mühim bir noktaya geldik. Denilebilir ki: Söylediklerinizi kabul ediyoruz. Evet, Almanlar da bir tehlikedir. Fakat Rusların müthiş bir tehlike olduğunda şüphe yoktur. Rus istilâsı ve hâkimiyeti altında kalmaktan ise Almanları daha ehven buluruz.

Bu düşünce tarzına karşı fikrimizi en başta söyledik: Hayır, tehlikenin Rusu, Almanı, İngilizi, ilâh.. olmaz. Tehlike, tehlikedir; ve hep birdir. Rus istilâsından kurtulmak için Alman istilâsı altına girmeyi ehveni şer bulamayız. Böyle bir günü görmemek ve vatanımızı böyle bir günden korumak için mücadele ede ede ölmeyi tercih ederiz. En yumuşak bir ecnebi nüfuzu bile Türk gibi hür yaşamış bir millet için ayni derecede menfur ve müthiştir. Vatanımıza göz dikecek düşmanların, birbirlerinden farkı olamaz. Atatürk'ün rehberlik ettiği millî mücadeleden doğan hür Türkiyenin eviâtları ve vatandaşları için hürriyet ve istiklâlden fedakârlığa imkân yoktur. O zamanlar bazı beyinsizler ve hainler Türkiyede bir inkılâp hareketi görmekten ise ecnebi hâkimiyetini görmeyi tercih etmişler ve müstevlilere hizmet etmişlerdi. Bugün, Ruslar geleceğine Almanlar gelsin diyecek olanlar ayni menbus ve müstekreh zihniyetin artakalmış vârisleri olabilirler. Hayır, hayır, hayır: Ne Rus, ne Alman? Yalnız: Türk! Bu mübarek vatan üzerinde hiçbir ecnebi nüfuz ve hâkimiyeti olmıyacak. Bu uğurda hepimiz ölmiye hazırız.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Dalaman çiftliğindeki Cezaevi açıldı

Muğla, 20 (A.A.) — Devlete ait Dalaman Çiftliğindeki Ceza Evinin açılış töreni yapılmıştır. Törende kurum memurları, Köyceğizden gelen Parti ve Hükûmet heyeti ile kalabalık bir halk kütlesi hazır bulunmuştur. Nutuklar söylenmiştir. İki yüz bin dekarlık ekilen arazide çalışacak olan mahkûmlar derhal işe başlamıştır.

Dağları deviren ... Ordıuları biribirile çarpıştıran ... Tahtları yıkan ... Aşk ve Harp tarihinin en parlak hariksası

Film Haliki CECIL B. De MILLE'in en büyük Şaheseri

TÜRKÇE

KLEOPATRA

Bugün LÂLE sinemasında

Bu film bugün ayni zamanda İzmirde Lâle ve Tan sinemalarında

Programa ilâve olarak : VALT DİSNEY'in Renkli MİKİSİ

DENİZ İZCİLERİ

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

MAVİ RUMBA'yı

Teganni ve dansetmiye hazırlanınız ...

Sıcak iklimlerin sihriâmiz güzellikleri arasında çevrilmiş olan bu film ...

Önümüzdeki Salı akşamından itibaren

SÜMER sinemasında

Gösterilecektir. Herkesin hoşuna gidecek güzel bir film...

Baş rollerde : ALLAN JONES - NANCY KELLY

YAZAN: M.S. Karayel — TEFRİKA No: 53

YÖRÜK ALİ

Nakil ve iktibas hakkı mahfuzdur

— Fena ya!.. Ters bir herif.. Acayip bir güreşi var.

Dedi. Biçare Baltacı, neye uğradığını bilmemişti. Akla hayale gelmiyen bir şekilde yenilip gitmişti.

* * *

Kel Hasan, Baltacının yenildiğini görünce şaşırmıştı. Anadolulunun belâ olduğunu anlamıştı. Fakat karşısındaki hasmı ondan aşağı kalır belâlardan değildi.. Güreş ayaktan uzayıp duruyordu. Çünkü Kel Hasan, müdafaaya çekilmişti. Hasmına kendini kaptırmamak için toplu güreşiyordu. Yörük, üstüste hücum ediyor, hasmından oyun almıya çalışıyordu.

Nihayet güreşin üçüncü saatlerine doğru Yörük, hasmını tek paça kaparak bastırmıya muvaffak oldu. Güreş heyecansız ve durgun bir halde bir saate yakın ayakta geçmişti.

Yörük hasmını altına alır almaz.. Derhal sarmaladı. Ve, bekletmeden kündeledi. Hasan, kündeyi sökmek için uğraştı. Mücadele müthiş oldu. Fakat üstüste kündesini tazeliyen Yörük, nihayet kündeyi aşırdı. Hasan, sırtüstü düşerek itirazsız mağlûp oldu.

Çalık, bağırıyordu:

— Aferin Yörük!..

Seyirciler de bağırışıyorlardı:

— Aferin Yörük!..

Bu suretle Kel Hasan da ortadan silindi. Yani, en güvenilen pehlivanlar yenildi.

* * *

Kel Hasanın da yenilmesi acipti. Büyükortanın iki meşhur pehlivanı meydanı hiç ummadıkları Yörükle, Sicimoğluna bırakmışlardı.

Diğer pehlivanlar daha yenişememişlerdi. Biribirleriyle boğuşup duruyorlardı. Bunları ayırmak ve, berabere bırakmak muvafıktı. Hakem heyeti Cazgırı çağırarak:

— Bunları berabere bıraktır.. Kâfi...

Diye emir verdiler. Cazgır da meydana gelip pehlivanları berabere ayırdı. Çünkü üç saattan fazla neye güreşeceklerdi. Büyükortanın başları belli olmuştu...

Yörük Ali, iyi bir muvaffakıyet kazanmıştı. Babası, memnundu. Yalnız yarın yapılacak güreş üzerinde dertleşmek lâzımdı. Sicimoğlu, berbat ve sarı bir adamdı.

Cazgır, Yörüğe:

— Yörük, seni yaylaşamadılar değil mi?

— Ya!...

— Kel Hasan, Baltacının elinden seni almak için çırpındı. Fakat tam belâsını buldu.

— Ya Baltacı.. O, Anadolulu pehlivan amma, sarı herif be!..

— Korkunç herif!..

— Ne ile yendi onu?

— Tenesir patlatanla...

— Ha, su karakucak güreşi oyunu değil mi?

— Evet..

— Nasıl zaptetti kolunu da bu, oyunu tatbik edebildi? Hayret!..

— Baltacı, kesilmişti.. Tutar yeri kalmamıştı. Ezdi Baltacıyı...

— Yarın uğraşturacak beni bu, herif galiba!..

— E!.. Epeyce uğraşacaksın?

— Ben, onu nasıl yeneceğimi bilirim?..

— Nasıl yenersin?..

— Bunların altına düşmelidir.. Öyle yenmek kolay olur..

— Doğru, Yörük!..

— Deli miyim ben? Hiç ayak güreşi yapar mıyım ona?.. Belli etmeden biçimli bir surette altına düserim.. Onun alacağı oyunlarla onu yenerim.. Aktan aldatmak kolaydır bunları..

Dedi. Hakikaten doğruydu. Karakucağın alt oyunları yağ güreşine uymazdı. Sonra hasım oyun üzerinde bulunmak zaruretindeydi. Hasmını yenmek için oyun alacaktı. Bu suretle hasmı bozuk düşürmek kolay olurdu.

Cazgır, Yörük Alinin akıllıca olan fikrine:

— Yörük, aferin sana!.. Büyük pehlivanlar gibi düşünüyorsun be!..

Diyerek, methetti. Günün güreşleri oluyordu. Başaltı, baş güreşleri oldu. Nihayet akşam oldu, güreşler bitti. Herkes yerli yerine çekildi.

Sicimoğlu, küçük hasmını görmüştü. Onu yeneceğine yüzde yüz kani idi. Hem de bir elde yenecekti. Yanında bulunan arkadaşlarına:

— Çok küçük o.. Bir avuç...

Demişti. Fakat Yörük Ali, hiç kuruntu etmiyordu. Babası da oralarda değildi. İkide birde Yörüğe:

— Alta düş.. Alttan yap güreşi..

Diyordu. Yörük de:

— Baba.. Merak etme.. Dediğim gibi yapacağım.

* * *

Sabahısı güreş başladı... Deste, küçükorta bitti. Sıra büyükortaya geldi. Cazgır bağırdı:

— Büyükorta başları meydana!..

Sicim ve, Yörük kazan dibine geldiler. Sicim çok iri, elli, ayaklıydı. Yörük yanında çocuğu gibi kalıyordu. Seyirciler, merak içinde kıvranıyorlardı. Acaba ne olacaktı? Herkes Yörüğe acıyordu.

* * *

Sicimoğlu, küçük hasmı Yörük Aliyi yüzde yüz yeneceğine kaniydi. Yörük de alta düşmek kararile sağlam ve zarplı olan hasmını bir yağ güreşi manevrasına getirerek bozuk düşüreceğine emindi.

Güreş başladığı zaman herkes heyecan içindeydi. Bilhassa, Baltacı, Kel Hasanla bir arada oturuyor, dikkatle güreşi seyrediyordu. Bir aralık, iki mağlûp biribirleriyle konuştular:

— Baltacı, çok sarp bir herif değil mi?

— Ne söylüyorsun Hasan?.. Berbat bir herif! Hem güreş uyduramadım. Ve, güreşe giremedim.. Ellerini yere vuruyor. Ondan sonra büzülüp rükûa varır gibi toparlanıyor, hasmına el vermiyor. Böyle herifin neresini tutup yeneceksin!.. Vallâh Yörüğü kırar bu, herif!..

— Sus, bugüne kadar bu derece hata işlediğimi bilmiyordum. İkimiz de talihsizliğe uğradık...

— Nasıl, huysuzluk eder de Yörük Aliyi ister ve, ayak direr misin? Ne oldu? Sen de gittin gürültüye!..

— Böyle yapmamış olsaydım da Sicimoğlunu almış olsaydın ne olacaktı?

— O da doğru ya?..

— Yörük Ali, ne yapacak dersin?

— Hiç!..

— Ben de öyle düşünüyorum. Yörük bir şey pamaz ona...

— Evet.. Herif bir kere enseenseye gelmiyor.. Nereden kapacak? Nereden oyun yapacak?..

Çalık da heyecanda idi. Cazgır, soğukkanlı bulunuyordu.. Yörüğün hasmına bir iş yapacağına kani idi. Güreş tabiyesini iyi kurmuştu. Alta düşecekti ve, hasmı kendine sokacaktı. Böyle muvaffak olurdu. Baltacı, zekâsı olmıyan bir pehlivan olduğu için bu gibi ince şeyleri düşünemezdi. Yörük, pekâlâ düşünmüştü.

Sicimoğlu, Baltacıya yaptığı gibi güreşi uzaktan idareye başladı. Hasmına ne el veriyordu, ne de ense enseye geliyordu. Açıktan hamle ediyor, kol ve, ayak kapmıya bakıyordu. Herif ayni zamanda sağlı, sollu bir güreşçiydi. İstediği yerden hasmını kapabilecek iktidara sahipti. Yörük, hasmına çapraz verip veya başka türlü oyun terkedip bozmamıya da karar vermişti. Çünkü Anadolu karakucak oyunlarının bilinmiyen birçok tehlikeleri vardı. Binaenaleyh, alta düşmek için başka çareler aramak lâzımdı.

Yörük Ali, müdafaada idi. Sicim, durmadan hamle yapıyor ve, hasmını bileğinden, kolundan, paçasından, ayaklarından kapmak için bir keklik gibi sıçrayıp duruyordu. Böylelikle güreş tam on beş dakika devam etti. Sevirciler, eski pehlivanlar Yörüğün bir şey yapamıyacağına kanaat etmişlerdi.

Güreşin yirminci dakikalarına doğru Sicimoğlu, şiddetle bir hücum ederek Yörük Alinin sağ kolundan yakaladı. Sicim, hasmını; Baltacı gibi bir teneşir patlatan ile vurup ilk elde meydandan çıkarmıya karar vermişti.

Yörük, kolunun kapılması üzerine derhal harekete geçerek şiddetli bir mukabele ile kolunu kurtardı. Eğer ivi bir suretde mukabelede bulunmamış olsa idi, teneşir patlatana geliyordu.

Sicim, yine eskisi gibi hamlelerine devam edivordu. Bütün manevrası kol kapmak idi. Yörük Ali de kol ve ayak vermemiye çalışıyordu.

Sicim, Yörüğün kolunu kaptığı zaman Çalık'ın aklı başından gitmişti. Hattâ en temkinli ve emin olan Cazgır bile olduğu yerden birdenbire ayağa fırlamıştı. Çünkü Anadolulunun kapışları çok şert ve, serî idi.

Baltacı bile seda çıkarmıştı:

— Oldu!..

(Arkası var)

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

RADYO PROGRAMI

21 MART 1942

7.30	Program	18.03	Çocuk Klübü
7.33	Hafif Program	18.45	Ziraat Takvimi
7.45	Ajans Haberleri	18.55	Dans Oskestrası
8.00	Müzik.	19.30	Ajans
13.30	Program	19.45	Serbest 10 dakika
13.33	Şarkılar	19.55	Fasıl heyeti
13.45	Ajans Haberleri	20.15	Radyo Gazetesi
14.00	Riyaseticümhur bandosu	20.45	Türküler
15.30	Riyaseticümhur Filarmonik orkestrası konserinin Devlet Konservatuarı salonlarından naklen neşri	21.00	Konuşma
		21.15	Müzik
		21.45	Posta Kutusu
		22.00	Salon orkestrası
		22.30	Ajans
18.00	Program	22.45	Program

Askerlik işleri

Beşiktaş As. Şubesinden:

Emekli Deniz Makine Ön Yüzbaşı Mustafa oğlu Sarman (1739).

Deniz Güverte Yüzbaşısı Mehmet oğlu Mehmet Cemil Bayındır oğlu (1049).

Yd. Piyade Teğmeni Hasan Çobanlı (26314) şubemize müracaatları.

Kastamonu da ziraat seferberliği

Yalnız Devrekâni nahiyesinde yüz bin kilodan fazla patates ekilecek

Kastamonu (Yeni Sabah) — Kastamonu Valisi Doktor Mithat Altıok, Kastamonu halkını ziraat seferberliğine geniş ölçüde iştirâk ettirmek için büyük bir gayret sarfetmektedir. Geçen sene kendir ekilen tarlaların çoğuna bu yıl mısır, buğday, fasulye ve patates gibi en esaslı gıda maddeleri ekilecektir. Henüz kar altında ve giddetli soğukların hüküm sürdüğü karakış içinde bulunmasına rağmen, Devrekâni nahiyesi, bu hususta hazırlıklarını tamamlamıştır. Pazar günü Devrekâniye giderek kendisini köy odası binasında ziyaret ettiğim Nahiye Müdürü Bay Hakkı Tokat, ziraat seferberliği hakkında şunları söylemiştir:

"Nahiyemiz, yurdun her tarafında ilân edilen ziraat seferberliğine külliyetli miktarda patates ekmekle iştirâk edecektir. Çünkü Devrekâni toprağı hem iri, hem de çok lezzetli patates yetiştirmeğe son derece elverişlidir. Köy muhtarları, Ziraat Bankası vasıtasiyle temin edecekleri tohum miktarını bildirir listeleri doldurup getirmişlerdir. Bu listelerin yekûnu yetmiş iki bin kiloyu aşmıştır. Buna, tohumu doğrudan doğruya köylüler tarafından temin olunacak miktarı da ilâve edersek, bu yıl Devrekânide yüz bin kilodan fazla patates ekilmiş olacaktır. Ancak, iklim itibarile, muhtaç olduğumuz tohumu İnbeolu ve havalisinden tedarik etmemiz lâzımdır. Ağaçsız yerleri ağaçlandırmak için köylere elma ağacı fidanı da dağıtmağa başladık.,,

"Yeni Sabahın,, ilân fiyatları

	Kr.
Başlık maktu olarak	750
Birinci sayfada santimi	500
İkinci „ „	350
Üçüncü „ „	300
Dördüncü „ „	100

SÜMER BANK

YERLİ MALLAR

Pazarları Müessesesinden:

Müessesemiz Taşra Satış Mağazaları şeflikleri için

Memur Alınacaktır

1 — Türk olmak.
2 — Askerlikle ilişiği olmamak.
3 — Tam Sıhhat halinde bulunmak.
4 — Yapılacak tahkikat neticesinde sicil ve seciyesi itibarile hizmete alınmasına mâni bir hali bulunmadığı anlaşılmak lâzımdır.

Yukarıdaki şartları haiz olup Mağaza İdaresinde ve Satış işlerinde tecrübe sahibi bulunanlar tahsil derecelerine göre tercih edilir. Müracaat edenler arasında muvafık görülüp de tayin edileceklere 120 liradan 170 liraya kadar aylık ücret verilecektir.

İsteklilerin 1 Nisan 942 tarihine kadar Müessesemiz Zat İşleri Servisine müracaatları.

İstanbul Fiyat Murakabe Komisyonundan:

İlân Numarası: 153:

İstanbul şehri dahilinde Karaman, Dağlıç, Kıvırcık ve Keçi etlerinin canlı, toptan ve perakende satışları için Fiyat Murakabe Komisyonunca tesbit edilmiş bulunan narhın 21/3/942 tarihinden itibaren kaldırılmış bulunduğu ilân olunur. (3684)

Devlet Demiryolları ilânları

Erzurum — Hudut Demiryollarının 8 numaralı tatili edevat tarifesinde vagonların tahmil ve tahliye müddetleri değiştirilmiştir. 20/4/942 tarihinden itibaren idarece lüzum görülen zamanlarda ve istasyonlarda bu müddetler 4 saatten az olmamak üzere indirilecektir.

Şimdilik yalnız Erzurum — Sarıkamış kısmında dar hat vagonlarından sarnıçlı vagonların tahmil ve tahliye müddetleri 6 ve diğer vagonların tahmil müddetleri 5 tahliye müddetleri 4 saat olarak tensip edilmiştir.

Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir. (2009—3669)

1 — Devlet Demiryolları Umum Müdürlüğü hesabına Almanyada Technische Hochschule'lerde elektrik ve makine mühendislikleri tahsil edecek Lise Mezunlarile Technikum tahsili görecek Bölge Sanat Okulu Mezunlarından Dairemize müracaat edenlerin seçme imtihanları Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinde 1/4/942 Çarşamba günü saat 9 da başlıyacak, 2/4/942 Perşembe günü saat 17 de sona erecektir.

2 — Seçme imtihanlarına gireceklerin imtihan gününden bir gün önce birinci madede adı geçen Fakültede teşekkül edecek olan imtihan komisyonuna başvurarak hüviyetlerini tevsik etmeleri ve bu komisyonun vereceği belgeleri almaları lâzımdır.

Her ne sebeple olursa olsun belge almamış olanlarla seçme imtihanlarına girmeğe hakları olmadığı kendilerine tebliğ edilmiş bulunanlar herhangi bir hak iddia edemezler.

3 — Seçme imtihanlarına iştirâk edeceklerden Ankara dışında bulunanların, imtihanlarda muvaffak olsunlar veya olmasınlar, Ankaraya geliş ve Ankaradan dönüş yol ve zarurî masrafları ve Ankarada geçireceklerî müddet için tahakkuk edecek sair masrafları kendilerine aittir.

4 — Seçme imtihanlarının neticeleri muvaffak olanların adreslerine tebliğ edilecek; muvaffak olamıyanların vesikaları adreslerine iade olunacaktır.

5 — Seçme imtihanlarını kazananlardan resmî makamlara bir taahhütle bağlı olanların, tebliğ tarihinden itibaren bir ay zarfında bu makamlarla olan alâkalarını kesmeleri lâzımdır; aksi takdirde hiç bir hak iddiasında bulunamazlar. (3665)

Devlet Denizyolları İ. U. M. ilânları

İstinye Fabrikamıza sanatında mahir, sıhhatli ve askerliğini yapmış bulunmak üzere; (6) gemi inşaiye, (5) gemi marangoz, (3) modelci, (5) deniz işlerinden anlar tornacı, (5) resim üzerine marka edebilir deniz tesviyecisi, (3) elektrikçi, (1) bobinci ustası alınacaktır. İsteklilerin müracaatları. (3320)

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu

Tepebaşında Dram Kısmında
Gündüz saat 14 de
Türk Tiyatro Tarihi
Matineleri
Bu akşam saat 20.30 da
PARA

★

İstiklâl Cad. Komedi Kısmında
Gündüz saat 14 de
ÇOCUK OYUNU
Bu akşam saat 20.30 da
ÖKSE ve SÜKSE
Son Hafta

AKBA Kitabevi

Bankalar Caddesi
ANKARA

Her dilden kitap, mecmua, gazete ve kırtasiye satış yeri. Her ilsanda kitap siparişi ve abone kabul edilir. [illegible] vektur. Telefon: 3377

Bulunmuş para

SÜMERBANK
Yerli Mallar Pazarları
Müessesesi Müdüriyetinden:

İstanbul Mağazalarımızın birinde bir miktar para bulunmuştur. Sahibinin Yeni Postane karşısında Küçük Kınacıyan Hanındaki İstanbul Mağazaları Şefliğine müracaatları.

İçkinin zararları

Üniversite Profesörlerinden Bay Mazhar Osman ile Bay Hirsch'in Üniversite konferans salonunda bu ayın başında vermiş oldukları "Tütünün zararları,, hakkındaki konferanslarının ehemmiyetlerine binaen broşür halinde neşrine Üniversite Rektörlüğünce karar verilmiştir.

DOKTOR
HAFIZ CEMAL
Lokman Hekim
Dahiliye Mütehassısı
[illegible]

Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul Şubesinden

Muhtelif değirmenlerde öğütmekte bulunduğumuz hububatın temizlenmesinde elde edilen kavuz, tavuk yemi, çevrenti ve toz dibi çıkıntılar karşılıklı pazarlık suretile Liman han 4 üncü kattaki dairemizde satılacaktır. Pazarlığa iştirâk edeceklerin bin liralık banka teminat mektubu veya nakitle birlikte 24 Mart 942 Salı günü saat on dörtte Ofisimizde bulunmaları rica olunur. (3598)

Beklenmekte olan

POKER

Traş bıçakları gelmiştir

DİKKAT
İstanbulda 1 adedi 5 kuruştur.
„ 10 adetlik paket 45 „
Taşrada 1 adedi 5, 10 adedi 50 kuruştur.

Üçüncü çekiliş 7 Nisan 1942

MİLLİ PİYANGO

İkramiye Adedi	İkramiye Miktarı Lira	İkramiye Tutarı Lira
1	30.000	30.000
4	10.000	40.000
6	5.000	30.000
40	2.000	80.000
120	1.000	120.000
160	500	80.000
1.200	100	120.000
1.200	50	60.000
8.000	10	80.000
160.000	2	320.000
170.731	Yekûn	960.000

KAPAKLAN BİR

BU GÜNEŞLE AYDINLANIR

YÜZ BİLETTE 42.668 BİLET KAZANACAK

Tam bilet 4, Yarım bilet 2 lira.

İşçi Aranıyor

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

İdaremiz Şişli Tamirhanesi için imtihanda göstereceği ehliyete göre saatte 35 kuruşa kadar ücret verilmek suretile 40 soğuk demirci ve tesviyeci, on beş elektrikçi, dokuz bobinör, üç dökümcü ve altı tornacı ile ve yine saatte yedi kuruş ücret verilmek suretile yirbi bobiner çırağına ihtiyaç vardır.

Askerlikle alâkası bulunmıyan isteklilerin nüfus hüviyet cüzdanı, hüsnühal kâğıdı, şimdiye kadar çalışmış bulunduğu müesseselerden almış oldukları hizmet müddetî ve vesikaları ile 23/3/942 Pazartesi günü idarenin Metro Hanı zemin katındaki Zat İşleri ve Sicil Müdürlüğüne müracaatları lüzumu bildirilir. (3600)

Karar Hulâsasıdır

C: 42/518

Millî Korunma Kanununa muhalefetten Pangaltıda Kayahatun sokak Bahriye Apartıman 52/3 N.da kundura levazımatı ticaretiyle meşgul Yani oğlu Mihal Ventura hakkında İstanbul Asliye İkinci Ceza Mahkemesinde cereyan eden muhakemesi neticesinde suçlunun fiili sabit olduğundan Millî Korunma Kanununun 32 ve 59 uncu maddeleri mucibince yirmi beş lira para cezası ödemesine ve yedi gün müddetle dükkânının kapatılmasına ve hükmün kat'ileştiğinde ücreti suçluya ait olmak üzere karar hulâsasının Yeni Sabah Gazetesinde neşredilmesine 9/1/942 tarihinde karar verildi. (3651)

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No:	Nev'i	Muhammen bedel Lira	Teminat Lira
1—4842	Eminönü Hobyar Mahallesinin Aşirefendi kütüphanesi sokağında eski 13, 13 mükerrer, yeni 1 ilâ 12 ve 5, 3, 1, 20 No.lu Alyanakyan Hanının nısıf hissesi.	100000	6250

Yukarıda evsafı yazılı Alyanakyan hanının nısıf hissesi 8/4/942 Çarşamba günü saat 15 te Millî Emlâk Müdürlüğünde müteşekkil komisyonda kapalı zarf usulile ihale edilecektir. İsteklilerin 2490 No.lu kanunun hükümleri dairesinde hazırlanmış teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar Komisyon Reisliğine tevdi etmeleri muktazidir. Fazla izahat için mezkûr Müdürlüğe müracaatları. (3644)

Karar Hulâsasıdır

C: 42/636

Millî Korunma Kanununa muhalefetten Karagümrükte Altay mahallesinde Fevzipaşa Caddesinde 179 numarada Sucu ve Tatlıcılık ticaretiyle meşgul Celil oğlu İsmail Tapoyan hakkında İstanbul Asliye İkinci Ceza Mahkemesinde cereyan eden muhakemesi neticesinde suçlunun fiili sabit olduğundan Millî Korunma Kanununun 32—59 uncu maddeleri mucibince yirmi beş lira para cezası ödemesine ve yedi gün müddetle dükkânının kapatılmasına ve hükmün kat'ileştiğinde ücreti suçluya ait olmak üzere karar hulâsasının Yeni Sabah gazetesinde neşredilmesine 10/1/942 tarihinde karar verildi. (3655)

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu — Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemaleddin Saraçoğlu matbaası)